

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Miasta Wałbrzycha
w 2024 roku**

Wałbrzych, luty 2025 r.

Używanie substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków), stanowi niezwykle poważny problem ale i zagrożenie dla życia i zdrowia w wymiarze indywidualnym oraz społecznym. W Diagnozie Problemów Społecznych Wałbrzycha z 2019 roku ponad połowa respondentów (54%) zadeklarowała, iż w bezpośrednim następstwie spożywania alkoholu doświadczyła problemów rodzinnych, 19% zgłosiło problemy finansowe powikłane spożywaniem alkoholu a po 6% grupy badanych napotkała problemy z prawem oraz utratę pracy. Przedstawione konsekwencje jasno pokazują jak ważne są działania profilaktyczne oraz pomocowe w zakresie nadużywania środków psychoaktywnych. Dzięki odpowiednio zaplanowanym, przygotowanym i wdrożonym działaniom w tym zakresie, można również przeciwdziałać innym dysfunkcjom powstałym w konsekwencji uzależnienia lub szkodliwego używania.

Planując działania profilaktyczne warto pamiętać o dwóch, tak samo ważnych aspektach: pierwszym jest zapobieganie ryzykownych zachowań poprzez edukację i tym samym kształtując korzystne postawy, świadomość na temat zagrożeń oraz promowanie zdrowej alternatywy spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z trudnymi emocjami. Drugim aspektem jest pomoc osobom borykającym się z problemem uzależnienia lub funkcjonującym w procesie ryzykownego używania substancji psychoaktywnych. Atrakcyjne formy profilaktyki (kampanie medialne, pogadanki i warsztaty) w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom powinny być ukierunkowane na budowanie negatywnego obrazu środków psychoaktywnych i potencjalnych skutków ich zażywania lecz również, a może i przede wszystkim, na promowanie alternatywnych, pozytywnych sposobów spędzania wolnego czasu, realizacji swoich pasji oraz efektywnych technik radzenia sobie z trudnymi emocjami – przytoczone wcześniej badania wykazują, że jednymi z głównych powodów sięgania po narkotyki jest właśnie nieumiejętność zarządzania emocjami powstałymi w skutek problemów oraz chęć pozornie atrakcyjnego spożytkowania wolnego czasu, dlatego tym bardziej warto, działając niejako wyprzedzająco, uczynić tę tematykę ważną częścią działań profilaktycznych.

Niezmiennie celem Programu, jak i instytucji realizujących w nim zawarte zadania, jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz używania substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Wałbrzycha. Działania, o których mowa, szeroko zostały omówione w niniejszym sprawozdaniu, a kierowane były do wszystkich mieszkańców Wałbrzycha w postaci profilaktyki uniwersalnej, poprzez szeroko rozumianą działalność informacyjno – edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności do dzieci i młodzieży oraz profilaktyki selektywnej dedykowanej osobom i rodzinom mierzącym się z problemem uzależnień i przemocy.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą Nr XLVI/528/22 z dnia 24 marca 2022 roku zakłada realizację w/w aspektów, które zostaną omówione w niniejszym

sprawozdaniu. Obowiązek złożenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu wynika z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

W myśl art.4¹ ust. 2 b raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji należy przedłożyć radzie gminy do dnia 30 czerwca następującego po roku, którego dotyczy raport. Realizacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki stanowi istotną część prowadzenia polityki społecznej w społeczności lokalnej.

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki własne w ramach budżetu gminy oraz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Podział środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Programu jest corocznie zabezpieczany w budżecie gminy, które gromadzone są w dziale 851- ochrona zdrowia.

Podjęte działania, które wpisane są w Gminny Program Profilaktyki, dedykowane osobom i rodzinom, w których występują problemy związane z występowaniem przemocy, zostały szczegółowo opisane w sprawozdaniu z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej.

W okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki realizował poradnictwo z zakresu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom w Centrum Aktywności Lokalnej (siedzibie działu), przy ul. A. Mickiewicza 26, w którym zatrudnionych było 8 osób:

- kierownik działu,
- dwóch psychologów,
- dwóch terapeutów uzależnień,
- trzech pedagogów.

Poniższa tabela obrazuje liczbę osób korzystających ze wsparcia specjalistów Działu Profilaktyki oraz liczbę udzielonych porad w latach 2021-2024.

Rok	Liczba osób	Liczba udzielonych porad
2021	682	1769
2022	783	1802
2023	876	2419
2024	870	2406

Analiza powyższej tabeli wskazuje, iż liczba przyjętych w 2024 roku mieszkańców oraz udzielonych im porad w liczbie ogólnej utrzymała się na tym samym poziomie co w 2023 roku. Wynika to przede wszystkim ze wzmożonego zapotrzebowania na wsparcie specjalistyczne z uwagi na trudną sytuację materialno – bytową w kraju (inflacja), wojnę na Ukrainie, wzrost zachorowań na choroby przewlekłe, pokłosie pandemii w postaci zaburzeń zachowania u dzieci i bezradność opiekuńczo – wychowawcza u rodziców.

Duże znaczenie ma także dobra i zakrojona na szeroką skalę promocja Działu Profilaktyki oraz usatysfakcjonowanie mieszkańców polecających wsparcie Działu Profilaktyki osobom potrzebującym. Dział Profilaktyki z jednej strony jest postrzegany jako integralna część Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, z drugiej zaś to miejsce przyjazne i otwarte dla osób, które niekonicznie muszą znajdować się w trudnej sytuacji finansowej, aby z tej pomocy skorzystać.

Poniższa tabela przedstawia obraz problemów z podziałem na udzielone porady w latach 2021-2024.

Lp	Problem	Liczba osób 2024	Liczba porad 2024	Liczba osób 2023	Liczba porad 2023	Liczba osób 2022	Liczba porad 2022	Liczba osób 2021	Liczba porad 2021
1	alkoholowy	133	385	188	472	164	403	152	421
2	narkotykowy	22	60	26	36	29	57	35	65
3	behawioralny	2	2	1	1	1	2	0	0

4	współuzależnienie	11	31	11	39	22	40	26	77
5	os. doznające przemocy	28	118	48	129	41	78	57	122
6	os. stosujące przemoc	27	32	12	37	22	72	30	80
7	opiekuńczo - wychowawczy	235	804	242	1020	189	589	201	582
8	rodzinny/małżeński	101	273	105	294	111	212	43	118
9	bezrobocie	37	59	28	40	30	30	22	22
10	bezdomność	1	13	2	5	0	0	0	0
11	niezaradność życiowa	51	144	41	99	38	110	25	83
12	zaburzenia psychiczne	44	113	25	28	15	43	26	73
13	niepełnosprawność długotrwała choroba	77	245	47	109	45	89	11	11
14	Interwencja kryzysowa (w tym OIK)	30	54	25	28	50	53	34	75
	OGÓLEM	870	2406	876	2419	783	1802	682	1769

Z powyższej analizy wynika, iż od dwóch lat największa liczba osób zgłaszająca się do Działu Profilaktyki po pomoc i wsparcie, to osoby z problemem opiekuńczo-wychowawczym 27%, alkoholowym 15% i rodzinnym 11%. Następne w kolejności to osoby niepełnosprawne i przewlekle chore 9%, niezaradne życiowo 5%, z zaburzeniami psychicznymi 5%. Pozostałe problemy takie jak bezrobocie, przemoc, kryzysy o różnym pochodzeniu plasują się na podobnym poziomie.

W 2024 roku nasiliła się tendencja zgłoszeń osób, które cierpią na zaburzenia afektywne jednobiegunowe – depresja oraz osób w kryzysie psychicznym.

Mieszkańcy z depresją, którzy zgłaszają się do Działu Profilaktyki zawężają się do dwóch rodzajów: endogennej 60% (nazywaną potocznie dziedziczną lub genetyczną) i reaktywnej 40%. Jest to tendencja, która występuje w całej Polsce, nie tylko w naszym mieście, ponieważ czynniki zewnętrzne mają większy wpływ na nasz profil emocjonalny niż czynniki wewnętrzne. Pierwsza wiąże się z obciążeniami genetycznymi, a druga stanowi reakcję na bolesne doświadczenia i sytuacje związane ze stratą osoby bliskiej, utratą pracy lub wydarzeniem traumatycznym, na przykład wypadkiem samochodowym (u części przyjętych osób, można było zdiagnozować PTSD – Zespół Stresu Pourazowego – 5%). Częścią grupy są również osoby starsze, powyżej 65 roku życia, które ze względu na pogłębiające się problemy neurodegeneracyjne, cierpią na zaburzenia afektywne – 12%. Osoby cierpiące na obniżenie nastroju, niezależnie od etiologii, cierpią na specyficzną grupę objawów. Mieszkańcy ci mają problemy na poziomie behawioralnym – często są

płaczliwi, mają trudności z rytmem dobowym (cierpią na bezsenność), nie potrafią utrzymać motywacji w leczeniu. U tych mieszkańców zauważane są wahania nastroju, bywają także agresywni w stosunku do siebie oraz otoczenia. Często towarzyszą im próby samobójcze lub myśli samobójcze, prawie we wszystkich przypadkach doświadczają myśli negatywistyczne – 11 osób. Mieszkańcy, którzy są zgłaszani do Działu Profilaktyki najczęściej są w stanie wymagającym wsparcia farmakologicznego, niekiedy hospitalizacji. Część z tej grupy cierpi na inne choroby somatyczne. Choroby nieleczone w tym choroby tarczycy czy choroby układu trawienego, pogłębiają złą sytuację zdrowotną naszych podopiecznych. Nasi mieszkańcy są w procesie diagnostycznym, niekiedy kilka miesięcy. W większości nie mogą sobie pozwolić na psychiatrę komercyjnego, dlatego ok. 40 % mieszkańców nie dostaje leków na czas. Praca z mieszkańcem, bez wsparcia farmakologicznego, jest wtedy bardzo trudna i najczęściej nieregularna, ponieważ mieszkańcy nie mają siły dotrzeć na konsultacje. Duże znaczenie wtedy ma wsparcie pracownika socjalnego oraz asystenta rodziny. W grupie tej są również osoby lękowe (GAD), które nie radzą sobie z codziennymi sytuacjami – najczęściej zgłaszane przez pracowników DWR.

Drugą grupą zaburzeń z poziomu emocji, są mieszkańcy którzy doświadczają lęku oraz ataków paniki na poziomie 40%. Zaburzenia lękowe charakteryzujące się uporczywie występującym martwieniem się i lękiem, które są nieproporcjonalnie mocno nasilone wobec rangi sytuacji i okoliczności będących ich źródłem. Osoba dotknięta tym zaburzeniem martwi się „na zapas”, często o bardzo liczne choć stosunkowo błahe sprawy, wybiegając myślami w przyszłość. Jest w stanie ciągłej czujności, tak jakby niebawem miało wydarzyć się coś niedobrego.

W obszarze pracy z rodziną tak jak w ubiegłym roku, mieszkańcy zgłaszali się z tematami najczęściej związanymi z kryzysem rozwojowym dziecka, problemami diagnostycznymi, problemami edukacyjnymi dziecka (tu: niedostosowanie do grupy, niska frekwencja, specyficzne trudności z nauką). Powodem, dla którego zauważalny jest wzrost wsparcia w obszarze opiekuńczo – wychowawczym, może być to, że stopniowo zmniejsza się czas w ciągu dnia, który rodzic /opiekun poświęca dla swojego dziecka, ba który wpływ mają trudne warunki finansowe, potrzeba zarobienia pieniędzy, aby choć trochę polepszyć byt rodzinie. A drugą przyczyną jest rosnące niezadowolenie i wymagające zachowania dzieci i młodzieży w zakresie codziennego życia, gdzie również rzeczywistość wirtualna zaczyna odgrywać przeważającą rolę nad otaczającym światem. Większość rodzin była lub aktualnie jest wsparta pomocą pedagoga.

Nowym tematem, który zaczął się pojawiać podczas konsultacji są używki oraz e-papierosy. Młodzież coraz częściej, sięgają po tzw. „jednorazówki” wspomagają się również kodeiną, która jest opioidem. Najczęściej młodzież zgłasza problem z samotnością, odrzuceniem i brakiem zrozumienia ze strony rodziny oraz rosnącą presją ze strony środowiska rówieśniczego. Dzieci, które korzystały z pomocy psychologa w DP miały, powyżej 14 roku życia i najczęściej były w kryzysie rozwojowym. Większość dzieci była po lub w trakcie diagnozy PPP. Analiza osób i problemu, z jakim zgłosiły się po wsparcie wskazuje na fakt, że większość młodych mieszkańców

w przeszłości korzystała z wsparcia specjalistycznego. Aktualnie dzieci te, nie wymagają hospitalizacji czy wsparcia psychiatrycznego, niemniej większość powinna przejść Trening Umiejętności Społecznych.

Liczba zgłoszeń w związku z problemem bezradności również wrosła w stosunku do lat ubiegłych. Są to często ludzie zagubieni, którzy nie widzą dla siebie sensownych rozwiązań. Dlatego istotnym jest bezwarunkowe wspieranie ich na każdy możliwy sposób.

Wciąż na wysokim poziomie utrzymuje się liczba osób zgłaszających się w związku z problemem alkoholowym. Można to rozumieć w ten sposób, że alkohol jest najłatwiej dostępną używką na rynku, po którą sięgają osoby będące w różnej kondycji psychicznej, mierzących się z wieloma problemami, z którymi nie potrafią sobie poradzić w konstruktywny sposób. Alkohol staje się powiernikiem tych problemem. Ponadto większość kierowanych osób wskazuje alkohol jako dostępny, rozluźniający środek wpływający na nastrój. Po pomoc nadal zgłasza się więcej mężczyzn – może również wynikać z norm społecznych które wciąż obowiązują. Mężczyźni posiadają większe przyzwolenie na upijanie się – co może sprzyjać częstszemu sięganiu po alkohol – a tym samym powodować częstsze uzależnienie w tej grupie osób. Kobiety częściej są piętnowane społecznie, ponoszą często dotkliwe konsekwencje (w tym zabezpieczenie dzieci), piją często w samotności i trudniej jest im zgłosić się po pomoc – przy czym proces uzależnienia przebiega u nich w szybszym tempie. Widocznym jest, że kobiety zgłaszające się po pomoc w związku z problemem alkoholowym – często są już na etapie ponoszenia dotkliwych konsekwencji – tj.: zabezpieczenia dzieci w rodzinach zastępczych.

Pracownicy Działu Profilaktyki świadczą pomoc utrzymującą się na podobnym, wysokim poziomie, co pokazuje liczba przyjmowanych osób w dziale i liczba udzielanych im porad. Znaczącą rolę odgrywają spotkania z mieszkańcami Wałbrzycha podczas różnych wydarzeń miejskich, które są okazją do pozyskania nowych mieszkańców potrzebujących wsparcia specjalisty.

W ogólnej liczbie osób znajduje się 26 seniorów i 42 wolontariuszy, którzy odbyli rozmowy indywidualne z psychologiem w zakresie wzmocnienia i radzenia sobie z problemami życia codziennego. Porady udzielone seniorom i wolontariuszom zawarte są w ogólnym podsumowaniu.

Mieszkańcom Wałbrzycha została udzielona pomoc w następującej formie:

- Indywidualne konsultacje dla osób zażywających substancje psychoaktywne i/lub eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi (alkohol, narkotyki, współuzależnienie).
- Indywidualne konsultacje/poradnictwo dotyczące choroby alkoholowej i narkomanii.
- Indywidualne konsultacje – motywujące do podjęcia konstruktywnych rozwiązań.
- Konsultacje prowadzone metodą dialogu motywacyjnego o charakterze wsparciowo – motywacyjnym.

- Podstawy edukacji na temat choroby alkoholowej i innych uzależnień.
- "Terapia motywująca" osoby uzależnione do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego.
- Indywidualne konsultacje o charakterze edukacyjnym - kształtujące umiejętności rodzicielskie.
- Sesje rodzinne – pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów rodzinnych/małżeńskich.
- Interwencja kryzysowa.
- Indywidualne konsultacje – o charakterze wspierającym, edukacyjnym – dla osób doświadczających przemocy.
- Indywidualne konsultacje połączone z korekcją i edukacją zachowań agresywnych i przemocowych – wg modelu Duluth.
- Poradnictwo grupowe kierowane do osób mierzących się z problemem uzależnienia i/lub choroby alkoholowej oraz dla rodziców chcących podnieść kompetencje wychowawcze.

Ponadto pracownicy Działu oferowali następujące usługi społeczne dla mieszkańców Wałbrzycha:

- udzielili 275 porad telefonicznych, które dotyczyły głównie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ale również spraw dotyczących problemów społecznych, bezradności, zdrowia psychicznego, problemów rodzinnych;
- uczestniczyli w spotkaniach w Dziale Wspierania Rodziny i w Dziale Pieczy Zastępczej – udzielając pomocy i wsparcia psychologicznego rodzinie w obszarze wychowawczym, monitorując proces naprawczy systemu rodziny oraz wprowadzając zmiany w planie pomocowym, motywowano do podjęcia pracy lub leczenia w przypadku rodziców chorych lub uzależnionych. W sporadycznych przypadkach poszukiwano innych form opieki nad dziećmi lub zewnętrznym wsparciem instytucji;
- prowadzili zajęcia edukacyjne w Centrum Wspierania Socjalnego przy ul. Ogrodowej 2 a;
- prowadzili edukację społeczną z zakresu profilaktyki przemocy, uzależnień i zdrowia psychicznego podczas wydarzeń i imprez miejskich;
- prowadzili warsztaty i szkolenia;
- podejmowali interwencje w środowisku – w 2024 roku odbyło się 83 interwencji z udziałem pracowników Działu Profilaktyki. Przyczyną była przemoc, uzależnienia, zaniedbania wychowawcze, bezradność, zaburzenia psychiczne, kryzys suicydalny, kryzys rodzinny, problemy geriatryczne, opiekuńczo – wychowawcze, obniżony nastrój;
- psycholodzy Działu Profilaktyki wspierali również Dział Pieczy Zastępczej poprzez prowadzenie diagnoz rodzin spokrewnionych. Przebadano 172 rodziny.

Współpracowali z :

- ✓ instytucjami miejskimi uczestnicząc w spotkaniach z przedstawicielami instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, narkomanii i rozwiązywania

problemów alkoholowych, w tym SOW, MKRPA, ZI, Straż Miejska, Policja, NGO, szkoły;

- ✓ ze szkołami podstawowymi i średnimi udzielając pomocy psychologicznej, terapeutycznej i pedagogicznej dla uczniów i rodziców w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, wykraczającej poza kompetencje instytucji szkolnej oraz poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych;
- ✓ policją odpowiadając na sygnały o potrzebie interwencji we wskazanych środowiskach domowych;
- ✓ kuratorami udzielając wsparcia mieszkańcom przez nich zgłaszanych oraz uczestnicząc w interwencjach;
- ✓ Zespołem Interdyscyplinarnym poprzez realizowanie zadań z zakresu profilaktyki przemocy;
- ✓ Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez prowadzenie indywidualnych konsultacji z osobami kierowanymi przez członków komisji;
- ✓ Oddziałami Leczenia Zespołów Abstynencyjnych poprzez ustalanie miejsc w celu detoksykacji;
- ✓ Zakładami Lecznictwa Odwykowego poprzez ustalanie miejsc pobytu w celu podjęcia terapii;
- ✓ NGO – realizacja projektów, aktywny udział w Senior aliach;
- ✓ działami i zespołami MOPS poprzez interdyscyplinarne rozwiązywanie problemów społecznych osób korzystających ze wsparcia finansowego Ośrodka a także mieszkańców Wałbrzycha.

W ramach prowadzonej współpracy w siedzibie Działu Profilaktyk odbywały się:

- szkolenia i superwizje,
- spotkania seniorów, organizacji pozarządowych,
- zajęcia projektowe,
- szkolenia,
- spotkania grupowe.

W ramach realizacji zadań prowadzono:

- **Punkt konsultacyjny dla osób z problemem uzależnienia oraz dla rodziców dzieci sięgających po substancje psychoaktywne.**

W ramach pracy Punktu Konsultacyjnego prowadzone jest poradnictwo odnośnie:

- profilaktyki i uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- diagnozy stopnia zaawansowania w uzależnieniu (i ewentualne zalecenia do skorzystania z ośrodków detoksykacyjnych lub leczniczych),

- informacji na temat testów na obecność narkotyków (w miarę potrzeby i posiadania testów są udostępniane nieodpłatnie – uwaga nie są wykonywane na miejscu w punkcie) i innych sposobów wykrywania narkotyków w organizmie,
- informacji o ośrodkach profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zajmujących się uzależnieniem od narkotyków,
- kierowaniem do w/w ośrodków,
- motywowaniem do utrzymywania abstynencji i podjęcia terapii uzależnień.

Z Punktu konsultacyjnego korzystały:

- osoby dorosłe, uzależnione od narkotyków, osoby w trzeciej fazie uzależnienia, które kierowane były na detoks i do leczenia,
- rodzice młodzieży i młodych dorosłych eksperymentujących i uzależnionych,
- rodziny z problemem uzależnień, w których dzieci nadużywają narkotyków,
- pojedynczy rodzice (głównie matki) z dzieckiem z problemem uzależnienia od narkotyków (będący w pierwszej i drugiej fazie uzależnienia),
- osoby poszukujące informacji o ośrodkach,
- osoby z zaburzeniami psychicznymi, które skierowano do specjalistów.
- Osoby z problemem nikotynowym i uzależnieniem behawioralnym.

Łącznie z punktu skorzystały 44 osoby (narkotyki, uzależnienie czynnościowe), którym udzielono 62 porady oraz osoby zgłaszające się stricto z problemem uzależnienia od alkoholu, w tym współuzależnienia, w liczbie 144 osób, którym udzielono łącznie 416 porad.

- **Grupę motywacyjno - edukacyjną dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym.**

Celem prowadzonych działań jest zwiększenie świadomości posiadanego problemu, mikro-edukacja, wymiana doświadczeń między uczestnikami grupy, nabywanie tożsamości osoby uzależnionej, wprowadzenie trzeźwych schematów zachowań, rozbijanie psychologicznych mechanizmów uzależnienia, motywacja do zmian w funkcjonowaniu w różnych obszarach życia i monitorowanie tych zmian, wsparcie oraz motywacja do kontynuacji terapii w systemie ambulatoryjnym lub stacjonarnym. Odbiorcami były:

- osoby uzależnione , zażywające i pijące problemowo - zgłaszające się dobrowolnie;
- osoby uzależnione i nieuzależnione zobowiązane przez pracownika socjalnego,
- osoby kierowane/zobowiązane przez KARPA;
- osoby pijące, używające problemowo, które mają różne konflikty z prawem i są kierowane przez kuratorów bądź inne placówki;
- osoby oczekujące na leczenie w ośrodku stacjonarnym (wsparcie, motywacja do leczenia, kontakt z grupą).

W omawianym okresie sprawozdawczym odbyło się 51 spotkań grupowych, w których wzięło udział 102 osoby.

- **Grupa wsparcia dla osób uzależnionych po terapii.**

Grupa wsparcia powstała w oparciu o zapotrzebowanie osób które kończą terapię i potrzebują motywacji do utrzymania abstynencji.. Pacjenci, którzy ukończyli terapię uzależnień mają w sobie sporo obaw i lęku. Na tym etapie ważnym aspektem jest wzmacnianie motywacji pacjenta do kontynuowania terapii i utrzymywania abstynencji. Zajęcia grupy wsparcia prowadzone są średnio co dwa tygodnie – polegają na szczerej, otwartej komunikacji, wymianie doświadczeń pomiędzy uczestnikami, analizie problemów aktualnie przeżywanych przez uczestników, dawaniu sobie wsparcia i siły. Najczęstsze tematy poruszane podczas zajęć:

- jak radzić sobie z utrzymywaniem abstynencji,
- jak radzić sobie ze stresem,
- praca nad poczuciem własnej wartości,
- trening asertywnych zachowań abstynenckich,
- praca nad wstydem i poczuciem winy,
- praca nad wzmacnianiem motywacji.

W spotkaniach wzięło udział 8 uczestników.

W 2024 roku Komenda Miejska Policji w Wałbrzychu:

- ◆ ujawniła 38 nieletnich będących pod działaniem alkoholu;
- ◆ ujawniła 7 nieletnich będących pod działaniem narkotyków lub innych środków odurzających;
- ◆ zatrzymano 90 osób (sprawców przemocy domowej) będących pod wpływem alkoholu bądź środków odurzających , w tym 4 kobiety i 86 mężczyzn;
- ◆ zatrzymano 154 kierujących, będących pod wpływem alkoholu;
- ◆ przeprowadziła 1186 interwencji z kwalifikacją osoba nietrzeźwa.

Wobec powyższej analizy większą uwagę, we współpracy z Policją i Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, należy skupić na edukowaniu mieszkańców Wałbrzycha w temacie regulacji i rozładowywania trudnych emocji oraz szukania sposobów radzenia sobie z nimi w inny sposób, niż alkohol. Podejmować dalszą współpracę w zakresie edukacji kierowców i przyszłych kierowców w temacie trzeźwości na drodze w ramach kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”.

W 2024 roku wraz z Komendą Miejską Policji, Wydział Drogowy i Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zorganizowano akcję, w ramach ogólnopolskiej kampanii „Przeciw Pijanym Kierowcom”, podczas której zatrzymywano do kontroli trzeźwości kierowców, badano ich alkomatem a następnie wręczano ulotkę informacyjno – edukacyjną

o konsekwencjach prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. Kierowcy otrzymywali również z upominek z napisem „Piłeś? Nie jedź!”. Na 2025 rok zaplanowano kolejne wspólne akcje, co najmniej raz na kwartał, umieszczenie plakatów typu citylight na przystankach autobusowych z myślą o osobach, które są świadkami prowadzenia pojazdu przez osoby w stanie upojenia alkoholowego. Kampania medialna związana z psuciem komfortu picia i umieszczona w przestrzeni miejskiej w postaci citylightów na przystankach autobusowych pozwoli zwrócić uwagę na problem społeczny, jakim są uzależnienia i być może skłoni osoby borykające się z tym problemem do zasięgnięcia pomocy ale przede wszystkim skłoni do refleksji i reagowania i zgłaszania takich sytuacji odpowiednim służbom.

Podczas akcji zatrzymano do kontroli ok 70 kierowców.

✓ **Edukacja profilaktyczna – warsztaty, wykłady, szkolenia.**

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki prowadził warsztaty dla uczniów, szkolenia dla grona pedagogicznego i pogadanki dla rodziców oraz szkolenia dedykowane pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Edukacja profilaktyczna w latach 2021-2024 przedstawia się następująco:

Rok	Liczba odbiorców
2021	3302
2022	3229
2023	2761
2024	1610

Od 2010 roku w szkołach obowiązuje szkolny program profilaktyczny, który narzuca na pedagogów i psychologów szkolnych oraz wychowawców klas prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla uczniów. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom rekomenduje aby zajęcia profilaktyczne z uczniami były prowadzone przez przedstawicieli szkolnych, którzy będą prowadzili warsztaty cyklicznie i systematycznie (nie zrywowi, sporadycznie i w sytuacji zaistnienia problemu przemocy lub uzależnienia), osoby, które znają się z uczniami, mają zbudowaną relację i są w stanie zbudować atmosferę komfortu, bezpieczeństwa i zaufania. Wobec czego w 2024 roku specjaliści Działu Profilaktyki podejmowali działania edukacyjne tylko na specjalną prośbę szkół. Niemniej prowadzili edukację wśród grona pedagogicznego, rodziców uczniów a także wśród przedstawicieli służb pomocowych.

Zajęcia profilaktyczne (warsztaty edukacyjne i szkolenia) realizowane w 2024 r.

LP.	Nazwa programu/kampanii	Liczba osób
1	Warsztaty nt przemocy rówieśniczej	6 osób
2	Profilaktyka uzależnień	31 osób
3	Warsztaty Szanujmy się	101 osób
5	Kąciki edukacyjne	50 osób
6	Warsztaty oddechowe	446 osób
7	Warsztaty „Sposoby radzenia sobie ze stresem”	26 osób
8	Warsztaty „Trudne zachowania dzieci”	46 osób
9	Warsztaty „Wypalenie zawodowe”	42 osoby
10	Szkolenie „Interwencja kryzysowa”, w tym „Zarządzanie interwencją”	71 osób 8 osób
11	Szkolenie „Komunikacja w zespole”	8 osób
12	Superwizja koleżeńska +praca na przekonaniach	11 osób
13	Warsztaty „Konflikt w klasie”	18 osób
14	Warsztaty „Stop pijanym kierowcom”	60 osób
15	Warsztaty „Mistrzostwo zaczyna się w głowie”	70 osób
16	Warsztaty „Witajcie w nowej bajce”	85 osób
17	Wykład „Wyzwania rozwojowe oraz kryzysy nieletnich”	200 osób
18	Profilaktyka zdrowia psychicznego	42 osoby
20	Warsztat z lalkami terapeutycznymi	70 osób
21	Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i procedury NK	85 osób
22	Procedura NK	70 osób
23	Diagnoza i postępowanie specjalistów w sytuacji nadużyć seksualnych u dzieci	40 osób
24	Trening kontaktu z osobą uzależnioną	100 osób

**Warsztaty z profilaktyki przemocy zostały opisane w sprawozdaniu z Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy domowej*

**Warsztaty opisywane są począwszy od tych przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców a następnie szkolenia przeprowadzone dla nauczycieli i pracowników MOPS.*

W trakcie prowadzonych zajęć w oparciu o autorskie materiały multimedialne, rozdawane były broszury i ulotki informacyjno – edukacyjne, materiały promocyjne takie jak długopisy, notatniki, przypinki i smyczki oraz ulotki Działu Profilaktyki.

Profilaktyka uzależnień

Warsztaty mają na celu poszerzenie wiedzy na temat niebezpieczeństw związanych z eksperymentowaniem z substancjami w wieku adolescencji. W czasie zajęć omówiono objawy osiowe uzależnień oraz mechanizmy uzależnienia. Mają też poszerzać umiejętności społeczne. Zajęcia mają na celu przedstawienie skutecznych metod na odmawianie w sytuacji propozycji przyjęcia substancji stanowiącej źródło uzależnienia. W czasie zajęć przeprowadzono moderowaną dyskusję nad codziennie dostępnymi i łatwymi do realizacji sposobami rozładowania trudnych emocji, napięć, w tym agresji, rozładowania stresu i zapobiegania mu w taki sposób aby nie sięgać po substancje niebezpieczne. Poruszono tu istotność posiadania własnych zainteresowań, zwracanie uwagi na wyznaczanie własnych granic oraz higienę snu. W warsztatach uczestniczyła młodzież klasy średniej w łącznej liczbie 31 osób.

Profilaktyka zdrowia psychicznego

Warsztaty miały na celu pokazanie jak na zdrowie psychiczne wpływa życie w chronicznym stresie a jaki rodzaj stresu ma charakter prozdrowotny. Usystematyzowanie wiedzy na temat stresu. Zrozumienie reakcji organizmu w obliczu stresu i co z tym związane omówienie różnic między emocjami i uczuciami. Omówiono ważne funkcje stresu. Uczestnicy mieli okazję przetrenować i porozmawiać na temat neutralizowania skutków nadmiernego stresu i nauczyć się rozpoznawania sytuacji stresowych. W czasie zajęć omówiono również dlaczego warto praktykować wdzięczność w życiu codziennym. Warsztaty polegały na wyciszeniu się i skupieniu. Na tym aby wskazać jak myślenie, o codziennych pozytywnych aspektach naszego życia, wpływa na pozytywne postrzeganie świata i przez to na zdrowszy tryb życia i pozytywne do niego nastawienie. W warsztatach wzięło udział 12 uczniów z zawodowej szkoły specjalnej.

Warsztaty „Stop pijanym kierowcom”

Warsztaty miały na celu uświadomienie młodzieży zagrożeń wynikających z nadużywania substancji psychoaktywnych w tym alkoholu i ich wpływu na organizm. Omówiono tematy związane z podejmowaniem decyzji pod wpływem alkoholu, działania funkcji poznawczych w tym uwagi, pamięci oraz kontroli emocji. Młodzież w oparciu o alko gogle wykonywała zadania angażujące uwagę tj labirynt czy układanie klocków. Spotkanie miało również charakter psychu – edukacyjny z zakresu właściwej komunikacji w sytuacji gdy kolega/koleżanka chce kierować autem pod wpływem alkoholu. W warsztatach wzięło udział 60 uczniów szkoły średniej.

Szkolenia dla rodziców, nauczycieli i pracowników MOPS

✓ Warsztaty z lalką terapeutyczną FAS i z Zespołem Dziecka Potrząsanego

W ramach prezentacji lalek terapeutycznych odbyło się 5 spotkań z lalką FAS, DP oraz

narkotykowym zespołem odstawianym, w których wzięło udział 68 osób. Uczestnikami warsztatów byli przyszli rodzice Szkoły Rodzenia oraz 12 uczestników Klubu Integracji Społecznej. Celem warsztatów było zapoznanie uczestników z pojęciem Płodowego Zespołu Alkoholowego FAS, jego objawami, wpływem na codzienne funkcjonowanie dziecka oraz metodami postępowania po otrzymaniu diagnozy. Dodatkowo wiedza teoretyczna została wzbogacona prezentacją lalki terapeutycznej przedstawiającej niemowlę z objawami FAS, co miało duży wpływ na zapamiętanie przez uczestników warsztatów przedstawionego materiału. Celem prezentacji lalki terapeutycznej przedstawiającej niemowlę z Zespołem Dziecka Potrząsanego oraz zespołem odstawianym od narkotyków było przedstawienie obu pojęć w świetle najnowszych badań, przyczyn powstawania oraz przeciwdziałanie występowaniu tych zjawisk. Lalki terapeutyczne stanowiły doskonałe uzupełnienie wiedzy z uwagi na podświetlana głowę oraz funkcję wydawania dźwięków imitujących płacz dziecka i drgawki.

✓ ***Warsztaty „Trudne zachowania dzieci: skąd się biorą i jak nad nimi właściwie panować”***

Celem warsztatów było przekazanie wiedzy dotyczącej przyczyn niepożądanych zachowań dzieci oraz sposobów radzenia sobie z nimi, nauka poprawnej komunikacji międzypokoleniowej w rodzinach. Warsztaty prowadzone były w formie wykładu i moderowanej dyskusji, która wyzwoliła emocje i pozwoliła na dostrzeżenie tematu z innej perspektywy. W warsztatach wzięło udział 46 rodziców uczniów szkoły podstawowej.

✓ ***Wykład dotyczący wyzwań rozwojowych oraz kryzysów u nieletnich***

Wykład realizowany był w ramach współorganizowanej z Komendą Miejską Policji Wałbrzychu konferencji „Odpowiedzialność karna nieletnich”. Podczas spotkania prelegenci przedstawiali różne przyczyny podejmowania decyzji przez dzieci i młodzież, które przekraczały porządek prawny. Rolą psychologa Działu Profilaktyki było ukazanie tła, które wynika z problemów i zaburzeń jednostki lub systemu rodzinnego. Zapoznano uczestników konferencji z teorią budowania więzi w dzieciństwie, stylów wychowania, niestereotypowości oraz chorób psychicznych o podłożu między innymi somatycznym. Cel wykładu: zwrócenie uwagi na predyktor podejmowania decyzji przez młodzież. W konferencji wzięło udział 200 przedstawicieli wałbrzyskich szkół.

✓ ***„Mistrzostwo zaczyna się w głowie”***

Cykl szkoleń dla trenerów i nauczycieli wychowania fizycznego, których celem było wsparcie zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie uzależnieniom u sportowców. Spotkania miały również na celu wzmacnianie kompetencji kadry trenerskiej z zakresu budowania odporności psychicznej u sportowców; przeciwdziałania kryzysom psychicznym u sportowców – np.

przeciwdziałanie zachowaniom agresywnym/ opozycyjno – buntowniczym/ lękowym; poszerzanie wiedzy dotyczącej sportowca w kryzysie zdrowotnym (przewlekłym chorobom, zaburzeniach afektywnych). Trenerzy podczas spotkań zapoznali się z technikami radzenia sobie w stresie, poznali liczne narzędzia diagnostyczne, np. skale pomiaru stresu u sportowców. Uczestnicy mieli możliwość pogłębić wiedzę z zakresu różnic indywidualnych (osobowość, temperament), budowanie motywacji. Uczestnicy mieli również możliwość poznać osoby ze środowiska sportowego, którzy także wspierają rozwój zawodników. Zaproszeni goście: dietetyk, specjalista od terapii hiperbarycznej, psycholog sportowy oraz trener motoryczny dzielili się wiedzą w zakresie holistycznej opieki. I etap projektu pokazał, jak duże są potrzeby środowiska sportowego oraz jak duża jest potrzeba integracji. Projekt był realizowany w formie warsztatów oraz wykładów. W zajęciach wzięło udział 70 trenerów.

✓ ***Warsztaty dotyczące komunikacji w zespole***

Szkolenie dot. rozpoznania barier komunikacyjnych. Spotkania miały charakter wielorazowy. Praca skoncentrowana była na kryzysie wewnątrz grupowym. Oraz w oparciu o scenariusz zajęć "Superwizja w praktyce" J. Hotelowy, A. Milla. Temat spotkania: Omówienie CS – styl komunikacji w oparciu o różnice indywidualne. Procesy uczenia – omówienie (analiza barier/ czym jest samo utrudnianie), Zewnętrzny oraz wewnętrzny system samokontroli. Analiza zasobów – w tym zasobu jakim jest grupa. W warsztatach wzięło udział 14 pracowników Działu Organizacyjnego.

✓ ***„Superwizja koleżeńska” i praca na przekonaniach***

Szkolenie podzielone było na dwie części. Pierwsza miała charakter psychu - edukacyjny i dotyczyła tego, czym są przekonania, jak powstają oraz w jaki sposób utrzymujemy je w dialogu wewnętrznym. W drugiej części uczestnicy nazywali swoje przekonania, konfrontowali je z przekonaniami innych w temacie komunikacji w pracy. Uczestnicy mieli za zadanie przekształcać przekonania, które ich ograniczają lub karzą we właściwy dialog troski wewnętrznej. W superwizji wzięło udział 11 pracowników Działu Finansowego.

✓ ***Wypalenie zawodowe***

Warsztaty skierowane dla pracowników MOPS. W trakcie spotkań z pracownikami analizowano przyczyny wypalenia zawodowego, etapy wypalenia oraz objawy wypalenia zawodowego. Omówione symptomy dotyczyły sfery poznawczej, emocjonalnej oraz behawioralnej. Uczestnicy mieli za zadanie przyjrzeć się sobie i spróbować autodiagnozy w danym zakresie, korzystali przy tym z kwestionariusza dot. wypalenia zawodowego. Drugim elementem warsztatów było zbudowanie koszyka narzędzi, które by pomogło przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu. Przedstawiono metody bierne oraz czynne redukcji napięcia. Uczestnicy sami dzielili się swoimi

narzędziami. Celem warsztatów było pogłębienie wglądu na temat własnej sytuacji oraz zdobycie wiedzy praktycznej dotyczącej przeciwdziałania wypaleni. Celem szkolenia było również budowanie spójności zespołowej oraz ważność na kolegę/ koleżankę z pokoju. W warsztatach wzięły udział 42 osoby z Działu Pieczy Zastępczej i rodziny z Rodzinnych Domów Dziecka

✓ **Interwencja kryzysowa**

Szkolenie z tego zakresu skierowane było do pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny). Szkolenie miało charakter warsztatowy i dotyczyło pogłębienia wiedzy z zakresu kryzysu samobójczego. Szkolenie omawiało tematy związane z odpornością psychiczną, w jaki sposób ją budować (zakres profilaktyki), jakie czynniki wpływają na osłabienie odporności psychicznej. Omówiono w tym obszarze konstrukcje osobowości oraz wybrane cechy tempera mentalne (takie jak reaktywność). Uczestnicy w trakcie spotkania mogli omówić przypadki i dokonać analizy zagrożeń. Punktem kulminacyjnym było skoncentrowanie się na samym kryzysie oraz jego objawach: behawioralnych, poznawczych oraz emocjonalnych. W trakcie szkolenia pracownicy MOPS uczyli się również sposobu komunikacji z osobą zagrożoną samobójstwem oraz tworzenia kontraktu w kryzysie. Szkolenie powtarzało treści z roku 2023, ale było również pogłębione o nowe treści – dot. zarządzania zasobami działowymi w tym temacie. Zespół miał za zadanie wybrać lidera spośród swojej działowej społeczności i wybrać osobę, która ma największe trudności w realizacji interwencji. Warsztaty miały za zadanie uwrażliwienie zespołów na różne możliwości poszczególnych ich członków. W ramach zarządzania uczestnicy powinni zdawać sobie sprawę, komu jakie zadanie wychodzi najlepiej. Podczas warsztatów z kierownikami, ćwiczono również umiejętność delegowania zadań oraz zaufania do podwładnego. Warsztaty ukazały, że nie wszyscy kierownicy są w stanie oddać odpowiedzialność w trakcie trwania interwencji interwentowi, przez co zespoły czują się mniej pewnie podczas wykonywanych czynności. W szkoleniu wzięło udział łącznie 80 osób

✓ **„Witajcie w nowej bajce”**

Szkolenie dla asystentów osób niepełnosprawnych i opiekunów wychnieniowych dotyczące pogłębienia wiedzy z zakresu podstawowej diagnozy. Warsztaty miały na celu nauczenie asystentów i opiekunów wypełniania arkusza diagnostycznego. Uczestnicy uczyli się uważności w różnych obszarach funkcjonowania podopiecznego z zakresie fizycznym jak i psychicznym. Asystenci uczyli się obserwacji i formułowania pytań skierowanych do podopiecznego lub rodziny. Szkolenie było pierwszym z cyklu skierowanym do opiekunów. W szkoleniu wzięło udział łącznie 85 osób.

✓ **Profilaktyka zdrowia psychicznego**

Prelekcje były skierowane do seniorów, którzy są mobilni i biorą aktywny udział w życiu

społecznym w Wałbrzychu, głównie byli to osoby ze stowarzyszenia „Radość Życia”. Spotkania miały za zadanie omówienie możliwości rozwojowych w okresie późnej dorosłości. Seniorzy zapoznali się z koncepcją sfer niebieskich. Seniorzy dowiedzieli się co wpływa na długą jakość zdrowego życia – takie jak: jedzenie, czas spędzony z bliskimi, znaczenie celu w życiu, aktywność fizyczna oraz unikanie stresu. Seniorzy zastanawiali się również nad swoimi czynnościami witalnymi oraz sposobami redukcji napięcia. Analizowano również przekonania dotyczące starości. Warsztaty pogłębione były o techniki poznawczo – behawioralne dot. zmianę przekonań dot. okresu senioralnego. W zajęciach uczestniczyło 30 osób.

✓ **Trening kontaktu z osobą uzależnioną.**

Celem przeprowadzonych szkoleń było:

- zdobycie i pogłębienie wiadomości z zakresu uzależnienia,
- trenowanie umiejętności kontaktu z osobą uzależnioną,
- zwiększenie praktycznych umiejętności motywowania do terapii uzależnień,
- poznanie mechanizmów funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym.

Szkolenie wyposażyło uczestników w wiedzę na poniższe zagadnienia:

1. Fakty i mity dotyczące alkoholu/narkotyków.
2. Diagnoza zespołu uzależnienia wg ICD 10.
3. Fazy rozwoju uzależnienia.
5. Mechanizmy uzależnienia.
6. Pierwszy kontakt z osobą uzależnioną - ćwiczenia.
7. Rodzina z problemem uzależnienia.
8. Role dzieci w rodzinie z problemem uzależnienia.
9. Terapia. Ośrodki terapeutyczne.

W szkoleniu wzięli udział pracownicy socjalni i asystenci rodziny

Pozostałe zadania podejmowane przez Dział Profilaktyki:

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej organizował lub uczestniczył w wydarzeniach, podczas których realizował działania profilaktyki środowiskowej: prowadził pogadanki z dorosłymi, przeprowadzał konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, w których otrzymać można było gadżety promujące dział: smycze, długopisy, torby płócienne, kubki, bransoletki, przypinki, breloki, notesy, bransoletki.

We wszystkich wydarzeniach udostępniane były materiały informacyjne na temat działu i innych instytucji na terenie Wałbrzycha świadczących pomoc oraz materiały edukacyjne (ulotki, broszury, plakaty). Łącznie udział w działaniach z udziałem Działu Profilaktyki wzięło udział ok 860 osób. Działania, o których mowa to:

- **Półmaraton TOYOTY**– impreza sportowa organizowana przez Urząd Miasta, w którym

wzięli również udział pracownicy Działu Profilaktyki. W spotkaniu pod parasolem udzielali informacji mieszkańcom Wałbrzycha na temat profilaktyki uzależnień i przemocy. Mieszkańcy, którzy uczestniczyli w rozmowach, otrzymywali gadżety i materiały informacyjno – edukacyjne.

- **Piknik charytatywny w ogródku jordanowskim na Piaskowej Górze** - wydarzenie zrzeszające instytucje rządowe, jak również organizacje pozarządowe, w celu zapewnienia jak największego wsparcia dla kobiety borykającej się rzadką chorobą, której leczenie wymaga wysokich nakładów finansowych. W ramach wydarzenia specjaliści Działu Profilaktyki zorganizowali konkurs informacyjno-edukacyjny dla mieszkańców Wałbrzycha. Konkurs obejmował szeroki zakres problemów, takich jak: przemoc, nadużywanie substancji psychoaktywnych, uzależnienia. Z uczestnikami konkursu dyskutowano również o odpowiednich sposobach reagowania na powyższe problemy, oraz o zdrowych nawykach zapobiegających tym dysfunkcjom.
- **Piknik na zakończenie lata na Skwerze Sybiraków** – w ramach wydarzenia specjaliści Działu Profilaktyki zorganizowali konkurs informacyjno-edukacyjny dla mieszkańców Wałbrzycha. Z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy i zdrowia psychicznego. Z uczestnikami konkursu dyskutowano również o odpowiednich sposobach reagowania na powyższe problemy, oraz o zdrowych nawykach i alternatywie dla czasu wolnego bez korzystania z używek.
- **Sieciaki** - z Placówkami Wsparcia Dziennego. Warsztaty odbyły się przy placówce w dzielnicy Podgórze. W zajęciach uczestniczyły dzieci ze świetlic oraz domu dziecka. Warsztaty przeprowadzone były z policjantem i polegały na konfrontacji z mitami dot. „bycia w sieci”. Uczestnicy w wieku 7 -12 lat przypominali sobie mity związane z byciem w sieci, na końcu tworzyli regulamin bezpiecznego użytkowania internetu.
- **Piknik z Komendą Miejską Policji** – z okazji święta Policji zorganizowany został piknik w Parku Krajobrazowym Zamku Książ. Specjaliści Działu Profilaktyki prowadzili pogadanki z dziećmi i dorosłymi w ramach kampanii Widzę, Słyszę, Reaguję odnośnie mądrego i bezpiecznego reagowania na sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu.

Pracownicy Działu Profilaktyki, **w ramach profilaktyki środowiskowej**, prowadzili pogadanki na temat zdrowego stylu życia wolnego od nałogów i przemocy oraz prowadzili profilaktyczne konkursy dotyczące wiedzy o uzależnieniach i przemocy, w ramach Kampanii „Widzę, Słyszę, Reaguję”. Profilaktyką objęte są zarówno dzieci i młodzież, osoby dorosłe jak i seniorzy. Każda osoba, z którą rozmawia pracownik DP, otrzymuje materiały informacyjno – edukacyjne w postaci ulotek i biuletynów oraz materiały w postaci materiałów promocyjnych takich jak smyczki, przypinki, torby, kubki, notesy do wyboru.

** Kampanie, programy i wydarzenia z profilaktyki przemocy zostały opisane w sprawozdaniu z Gminnego Programu przeciwdziałaniu przemocy domowej.*

Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej (KIS) to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowaniu i podtrzymywaniu umiejętności w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Podstawowym celem prowadzenia Klubu Integracji Społecznej jest świadczenie takich usług, które wpisują się w pojęcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Uczestnicy zajęć w Klubie Integracji Społecznej, to przede wszystkim osoby zaliczane do takich grup ryzyka:

- długotrwale bezrobotnych, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- bezdomni, realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności;
- uzależnieni od alkoholu,
- uzależnieni od narkotyków,
- chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- zwolnieni z zakładów karnych, mający trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Klub Integracji Społecznej działający przy MOPS w Wałbrzychu realizuje usługi m. in. poprzez organizowanie różnego typu zajęć. W 2024 roku powyższe cele realizowane były poprzez współpracę z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w Wałbrzychu świadczącym specjalistyczne, bezpłatne usługi przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej na rzecz członków KIS w formie zajęć aktywizacyjnych, przygotowujących osoby bezrobotne i poszukujące pracy do samodzielnego poruszania się po rynku pracy oraz podjęcia zatrudnienia, a także warsztatów grupowych, konsultacji indywidualnych i wizyty studyjnej na której mieli możliwość wykonania testu KZZ.

Uczestnicy KIS, biorą udział w programie, opracowanym na podstawie indywidualnej diagnozy, dostosowanym do potrzeb i problemów jej odbiorców. Cykl zajęć w którym biorą udział członkowie trwa 6 miesięcy, a klubowicze spotykają się 3 razy w tygodniu po ok. 2 – 3 godziny. Zgodnie z założeniem KIS na każdy miesiąc opracowany jest szczegółowy harmonogram zajęć, obejmujący zagadnienia z reintegracji społecznej i zawodowej.

W edycji trwającej od 20.05.2024r. do 25.11.2024r. w Klubie Integracji Społecznej łącznie odbyły się 70 spotkań (148 godzin) w których wzięło udział **13 osób z czego 7 uzyskało zaświadczenie ukończenia uczestnictwa w zajęciach KIS.**

Grupa była specyficzna, ponieważ większość osób zmagala się z problemami zdrowia psychicznego. Osoby te wymagały wsparcia psychoterapeutycznego ze względu na zaburzenia. Większość nigdy nie korzystała z pomocy psychiatry lub psychologa. Dwie osoby z grupy miały deficyty poznawcze. Jedna była również uszkodzona organicznie ze względu na wieloletnią chorobę alkoholową. Dwie osoby miły zaburzenia afektywne a jedna dotknięta kryzysem bezdomności. Ze względu na charakter grupy spotkania z psychologiem miały na celu motywowanie do podjęcia terapii czy leczenia, aby następnie móc wrócić lub odnaleźć się na rynku pracy. Grupa podczas spotkań od kwietnia do listopada wzmacniała swoje zasoby i uczyła się umiejętności społecznych, największym jednak sukcesem była integracja społeczna. Uczestnicy chętnie spędzali z sobą czas, pomimo dużej różnicy wieku. Aktualnie 3 osoby z grupy kontynuują współpracę ze specjalistami Działu Profilaktyki.

Uczestnicy Klubu Integracji Społecznej w okresie sprawozdawczym mieli możliwość skorzystania z zajęć w dwóch blokach:

1. Reintegracji Zawodowej, w ramach której odbywały się:

- **Warsztaty komputerowe** – w ramach zajęć uczestnicy byli szkoleni w zakresie obsługi komputera PC, urządzeń peryferyjnych typu: drukarka, masowe urządzenia magazynujące pamięci przenośne. Warsztaty obejmowały naukę aktywnego tworzenia i opracowywania dokumentów tekstowych (CV, list motywacyjny), tworzenie tabel w programie Microsoft Word,

przyswajanie podstawowych mechanizmów aktywności w sieci internetowej (założenie poczty e-mail czy profilu na portalach społecznościowych, umożliwiających aktywne poszukiwanie pracy za pośrednictwem sieci Internet. Zajęcia komputerowe umożliwiły również uczestnikom rozwój własnych zainteresowań i zdolności, poszerzenie wiedzy oraz odkrywanie własnych możliwości.

- **Zajęcia warsztatowe z zakresu aktywizacji zawodowej oraz indywidualne konsultacje** - prowadzone przez doradców zawodowych z Centrum Integracji i Planowania Kariery Zawodowej - Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy. W trakcie spotkań uczestnicy poznali podstawowe zagadnienia dotyczące rynku pracy i mechanizmy, które nami rządzą. Dokonali analizy lokalnego rynku pracy, określili swoją sylwetkę zawodową oraz dokonali bilansu swoich słabych i mocnych stron. W trakcie zajęć dopasowali swoje kwalifikacje, umiejętności oraz predyspozycje do ofert rynku pracy, podejmowali decyzje dotyczące swojej przyszłości zawodowej oraz nabywali wiedzę i umiejętności z zakresu technik i metod poszukiwania pracy.

- **Wizyty studyjne** - których celem było zapoznanie uczestników z ofertą edukacyjną dla osób dorosłych z działalnością podmiotów ekonomii społecznej oraz nabyciem wiedzy i umiejętności w zakresie aktywizacji społeczno-ekonomicznej. Klubowicze mieli okazję poznania dobrych praktyk przedsiębiorczości społecznej oraz wymianę doświadczeń.

Wizyty studyjne zorganizowane zostały w:

- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej,
- Szkole Pascal,
- Centrum Nauki i Biznesu „Żak”.

2. Reintegracji społecznej, która obejmowała:

- **Trening umiejętności społecznych (TUS)** – mający na celu określenie czynników motywujących w życiu codziennym oraz przeszkód na drodze do własnego zmotywowania. Głównym celem zajęć jest rozwinięcie zdolności interpersonalnych oraz skuteczne radzenie sobie w zróżnicowanych sytuacjach społecznych. Poprzez udział w zajęciach, uczestnicy mają możliwość lepszego rozpoznawania swoich emocji oraz skutecznego ich regulowania.

- **Trening asertywności** – na zajęciach uczestnicy ćwiczą wyrażanie uczuć, poglądów, postaw i życzeń w sposób bezpośredni i stanowczy, szanując opinie i prawa innych osób. Poprzez ćwiczenia ucząc się odmawiania bez poczucia winy i burzenia relacji oraz radzenia sobie z presją i naciskami.

- **Zajęcia integracyjne** – mające na celu integrację grupy poprzez lepsze poznanie siebie nawzajem oraz budowanie wzajemnego zaufania. W ramach zajęć uczestniczyli w międzypokoleniowej wycieczce na Wzgórze Gedymina oraz mieli możliwość uczestniczyć w wycieczce do Ekomuzeum Tkactwa i Barwienia Naturalnego w Chrośnicy.

- **Zajęcia edukacyjne** – mające na celu wszechstronne rozwijanie umiejętności, zdobywanie nowej wiedzy oraz rozwijanie zainteresowań. W ramach zajęć klubowicze mieli możliwość uczestniczyć w :

- warsztatach z lalką terapeutyczną,
- zajęciach dot. racjonalnej terapii zachowań,
- ABCD emocji,
- warsztatach wrażliwości i wyobraźni ,
- warsztaty oddechowe „Świadomi w oddechu”.

- **Warsztaty efektywnego zarządzania czasem** - zajęcia miały na celu naukę prawidłowego zarządzania czasem w tym planowania zadań i określania ich ważność, utrzymania samodyscypliny i cierpliwego dążenia do realizacji celów. Podczas zajęć uczestnicy mieli możliwość opracowania osobistego sposobu zarządzania zadaniami, redukcję stresu i lęku przed podjęciem pracy, podniesienie motywacji do działania, a także poczucia własnej wartości poprzez skuteczną organizację czasu na wielu płaszczyznach życia i skupienia na własnych potrzebach.

Warsztaty obejmowały planowanie i organizację dnia oraz tygodnia, łączenie obowiązków domowych z pracą zawodową, a także podziałek obowiązków w rodzinie.

• **Warsztaty rozwoju osobistego** – zajęcia ukierunkowane były na indywidualną pracę nad samym sobą w sytuacji i kontekście grupowym. Miały na celu motywowanie i inspirowanie do odkrywania i poznawania siebie, a także zdobywania wiedzy i umiejętności. Warsztaty rozwoju osobistego poszerzyły horyzonty i przygotowały do zmiany uczestników KIS. Na warsztatach główny nacisk kładziony był na samorozwój i nabywanie oraz wzmacnianie umiejętności.

• **Zajęcia profilaktyczne** – czyli działania mające na celu promocję zdrowia oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcyjnymi. Klubowicze uczestniczyli w I edycji dwudniowego Festiwalu „Uzależnieni od życia”, w warsztatach plenerowych „Świadomi w oddechu”, którego celem było zwiększyć poziom energii, podnieść swoją odporność, obniżyć tętno, uspokoić umysł, lepiej radzić sobie ze stresem oraz obniżyć poziom lęku, a także w cyklicznych spotkaniach z zakresu profilaktyki uzależnień.

Uczestnicy KIS mają do dyspozycji zaplecze komputerowe z dostępem do Internetu, niezbędne materiały pomocnicze, a także możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym poradnictwo:

- psychologiczne,
- terapeutyczne,
- pedagogiczne.

Niski poziom ukończenia zajęć w Klubie Integracji Społecznej, spowodowany był skierowaniem przez PUP uczestników do prac społecznie użytecznych, robót publicznych oraz staży zawodowych.

Wolontariat

W okresie sprawozdawczym 01.01.2024r. - 31.12.2024r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu prowadzony był wolontariat. 42 wolontariuszy świadczyło pomoc na rzecz potrzebujących. Ogółem z różnych form pomocy skorzystało 356 osób.

Formy udzielanej pomocy:

- wsparcie emocjonalne (rozmowa z koordynatorem lub wolontariuszem, kontakt z psychologiem, pedagogiem),
- pomoc zakupowa (produkty żywnościowe, artykuły chemiczne, środki czystości i higieny, leki),
- załatwianie spraw (w tym urzędowych, w przychodni zdrowia, bibliotece, drobne czynności domowe m. in. wieszanie firanek, wyrzucanie śmieci, uruchamianie zakupionego telefonu

dotykowego, podcinanie włosów, pomoc w zakupach internetowych, naprawa zepsutego kranu itp.)

- pomoc akcyjna w postaci świątecznych stroików oraz prezentów okolicznościowych (paczki, upominki)

Przed dopuszczeniem wolontariusza do wykonywania zadań w ramach wolontariatu, konieczne było zawarcie umowy o współpracy wolontariackiej oraz przeszkolenie wstępne. Składa się na nie szkolenie ogólne (instruktaż ogólny), które obejmuje umiejętności oraz wiedzę podstawową do wykonywania pracy, a także przepisy i zasady BHP zależne od stanowiska pracy (instruktaż stanowiskowy). Przeprowadzenie instruktażu ogólnego i stanowiskowego musi być zatwierdzone na piśmie oraz odnotowane w aktach wolontariusza.

W 2024 r. przeprowadzono rozmowy wspierające, mające na celu udzielenie wsparcia emocjonalnego, psychologicznego, pomocy zakupowej, rozeznania potrzeb seniorów, zorganizowania pomocy wolontariusza, udzielenia informacji na zapytania seniorów. Na bieżąco są także uzupełniane wykazy, dokumentujące, działanie wolontariatu. Wolontariusze także aktywnie angażują się w działania na rzecz seniorów, w tym akcje podejmowane przez podmioty i instytucje działające na terenie naszego miasta.

W okresie sprawozdawczym w ramach koordynowania wolontariatem, zorganizowano następujące wydarzenia:

- W styczniu 2024r., z okazji „Dnia Babci i Dziadka” wolontariusze dostarczyli seniorom drobne upominki przygotowane przez dzieci z Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego. Odbył się również koncert poezji pt. „Poezja sercem śpiewana i sercem pisana”, w którym udział wzięli mieszkańcy Wałbrzycha oraz seniorzy z Klubu Seniora działającego przy CAL, a także wolontariusze z Wałbrzyskiego Telefonu Senioralnego.
- 21 marca zorganizowano „Wiosenny marsz - na powitanie wiosny”, w którym udział wzięli mieszkańcy Wałbrzycha, dzieci, młodzież oraz seniorzy. Marsz zakończył się piknikiem w Parku Sobieskiego.
- W okresie Wielkanocy uczestnicy Klubu Seniora działającego przy CAL w Wałbrzychu, przygotowali świąteczne upominki, a dzieci z ZPWD świąteczne kartki wraz z życzeniami, które trafiły do samotnych seniorów korzystających z pomocy zakupowej.
- W okresie letnim lipiec- sierpień zorganizowano akcję „Podaruj seniorowi swój jeden dzień wakacji”. Wolontariusze wraz z seniorami spędzali czas na wspólnych spacerach, na działce, na rozmowach o życiu, jego radościach i problemach.
- W Centrum Aktywności Lokalnej, dla mieszkańców Wałbrzycha odbyło się podsumowanie kampanii „Różowy październik”, zorganizowanej przez Wałbrzyską Radę Kobiet dot.

profilaktyki raka piersi.

- 21 listopada w ramach obchodów „Światowego Dnia Życzliwości”, który odbył się na placu Magistrackim - witaliśmy przechodniów, dobrym słowem i gestem, rozdając przy tym słodki podarunek wraz z sentencjami.
- W grudniu 2024 r. koordynator grupy Przyjaciele z Wałbrzycha, zorganizowali akcję „Podziel się dobrem na święta i zostań Św. Mikołajem”. 150 paczek ze świątecznymi upominkami i żywnością trafiło do Wałbrzyskich seniorów, objętych pomocą w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” oraz seniorów ze Związku Emerytów i Rencistów w Wałbrzychu. Obdarowani zostali również mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej oraz seniorzy z Centrum Wsparcia Socjalnego. Ponadto wolontariusze zaangażowali się w akcję przygotowania i rozwiezienia posiłków wigilijnych mieszkańcom miasta, a w szczególności seniorom.
- Dzięki uczestnictwu od 2021r., w Programie Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego Korpusu Solidarności, wolontariusze i koordynatorzy mieli możliwość skorzystania z Mini Grantu na „Inicjatywy wolontariackie”. W okresie sprawozdawczym złożyliśmy dwa wnioski, na które otrzymaliśmy dofinansowanie w łącznej kwocie 1076,40 zł.
- Wolontariusze włączali się także w prowadzenie zajęć dla dzieci z Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego, udzielania indywidualnych korepetycji - pomocy w nauce, pomocy w organizację pracy opiekuńczo – wychowawczej. Wolontariat prowadzony był również w Klubie Seniora oraz Klubie Integracji Społecznej. Wolontariusze dzielili się swoimi pasjami i zainteresowaniami z uczestnikami, podczas zajęć artystycznych, florystycznych, rękodzieła itp.

W roku 2024 w Centrum Aktywności Lokalnej, działał **Wałbrzyski Telefon Senioralny** – miejska linia telefoniczna dla seniorów i co równie ważne prowadzona przez wałbrzyskich seniorów-wolontariuszy, którzy dyżurowali od poniedziałku do czwartku w godz. 10:00 – 14:00. Telefon Senioralny służył wszystkim seniorom, którzy potrzebowali pomocy w uzyskaniu porady, informacji, ale także mieli możliwość porozmawiać, podzielić się swoimi troskami. W 2024 r., przy Wałbrzyskim Telefonie Senioralnym dyżur pełniło 8 seniorów – wolontariuszy, którzy przeprowadzili 26 rozmów telefonicznych, udzielając informacji, porad i wsparcia. Ponadto byliśmy gościem Radia Wrocław oraz Radia Złote Przeboje, gdzie poruszony został temat działalności prowadzonej na rzecz wałbrzyskich seniorów w ramach „Korpusu Wsparcia Seniorów” i wolontariatu.

Wszystkie działania w ramach wolontariatu wynikają z potrzeby wsparcia i chęci pomocy innym. Za sprawną organizację wolontariatu, udzielanie wolontariuszom, seniorom i mieszkańcom Wałbrzycha niezbędnego wsparcia w codziennych zmaganiach odpowiedzialny jest

koordynator. Zadaniem koordynatora jest: przygotowanie wolontariuszy do pracy, nadzór nad pracą i wykonywanymi zadaniami, dbanie o ich rozwój, motywację do działań. Koordynator dokonuje także ewaluacji pracy wolontariuszy, opracowuje harmonogramy pracy wolontariusza, prowadzi spotkania i nabory wolontariuszy oraz stronę na portalu społecznościowym Facebook, gdzie na bieżąco dodawane są informacje dotyczącą podjętych działań w ramach wolontariatu.

Najbardziej aktywni wolontariusze otrzymują hologramy, które uprawniają do darmowego parkowania pojazdów na parkingach i placach należących do ZDKiUM.

Działalność Klubu Seniora

Uczestnikami Klubu są osoby w wieku od 61 do 85 lat. W okresie sprawozdawczym do Klubu należało 26 osób. Siedzibą Klubu jest Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Mickiewicza 26.

W roku 2024 zrealizowano dla społeczności senioralnej, następujące zajęcia:

Zajęcia florystyczno – artystyczne z elementami hortiterapii i arteterapii – podczas zajęć seniorzy jak w latach ubiegłych mieli okazję poznać przede wszystkim sztukę układania bukietów, tworzenia jesiennych kompozycji oraz stroików Wielkanocnych i Bożonarodzeniowych. Przygotowywali lawendowe woreczki, kartki okolicznościowe, świąteczne lampiony, stroiki nagrobne oraz tworzyli kotyliony oraz biżuterię. Uczestniczyli również w warsztatach prowadzonych przez lokalnych artystów - Barbarę M Malinowską oraz Jana Walkowiaka, podczas których zgłębiali tajniki sztuki malarskiej, ćwiczyli wrażliwość i wyobraźnię. Na w/w warsztatach wzbogacają własne doświadczenia, rozwijają zainteresowania oraz umiejętności i zdolności manualne. Doskonali również umiejętność koncentracji uwagi i pamięć. Podczas realizacji wspólnych prac uczą się współpracy i współdziałania w zespole oraz budowania odpowiedniej atmosfery. W ramach zajęć z hortiterapii poznają dobroczynny wpływ natury na organizm człowieka.

Zajęcia integracyjno – rozwojowe zajęcia mają na celu integrację seniorów poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego przy grach stolikowych, łamigłówkach, krzyżówkach oraz na wspólnych wycieczkach i spotkaniach w Klubie i poza nim. A także na integracji z innymi uczestnikami Klubów Seniora tj. Klub Seniora „Senior +” z Białego Kamienia oraz zaprzyjaźnionym Klubem Seniora „Arnka” z Jedliny Zdrój. Seniorzy uczestniczą również w integracji międzypokoleniowej z uczestnikami KIS i dziećmi z ZPWD. W okresie sprawozdawczym zorganizowane zostały lokalne wycieczki do Szczawna Zdroju, Jedliny Zdrój oraz do Ekomuzeum Tkactwa i Barwienia Naturalnego w Chrośnicy.

Zajęcia edukacyjne - mające na celu zdobywanie nowej wiedzy oraz rozwijanie zainteresowań. W ramach zajęć seniorzy mieli możliwość uczestniczyć w warsztatach z lalką terapeutyczną. Uczestniczyli w zajęciach prowadzonych przez Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną, dzięki której uczestnicy zostali edukowani z zakresu higieny osobistej, zdrowego stylu życia i odżywiania oraz chorób zakaźnych. Ponadto końcem roku zorganizowane zostały warsztaty ekologiczne „Jak prawidłowo segregować śmieci” oraz jak ważne znaczenie ma to dla naszej planety. Podczas warsztatów seniorzy wykonali świąteczne kartki z papieru czerpanego. W 2024 roku, seniorzy uczestniczyli również w debacie społecznej, która dot. nieuczciwych sprzedawców i zagrożeń, jakie mogą napotkać osoby starsze w tym kradzieże i wyłudzenia. Debata zorganizowana została przy współudziale Komendy Miejskiej w Wałbrzychu, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Powiatowego Rzecznika Praw Konsumenta.

Zajęcia prozdrowotne i profilaktyczne – czyli działania mające na celu promocję zdrowia oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z okresem starzenia. Klubowicze w 2024r., mieli możliwość uczestniczyć w warsztatach dotyczących zdrowego stylu życia tj. „Leczenie przez żywienie”, „Szlachetne zdrowie” oraz spotkaniach z dietetykiem i trenerem żywieniowym. W okresie letnim uczestniczyli w warsztatach „Świadomi w oddechu”, odbywających się cyklicznie w Parku Sobieskiego. Dla uczestników Klubu Seniora zorganizowano także bezpłatne badania słuchu i wzroku. Społeczność senioralna uczestniczyła również w kampanii „Różowy październik”, zorganizowanej przez Wałbrzyską Radę Kobiet dot. profilaktyki raka piersi. Regularnie uczestniczyli także w spacerach nordic walking, treningu pamięci, gimnastyce umysłu oraz korzystali z zajęć z zakresu kosmetyki i rehabilitacji. Dla uczestników klubu zorganizowano także szkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Ponadto seniorzy korzystali z terapii Snoezelen w sali doświadczenia świata Klubu Seniora „Senior +” mieszczącym się na Białym Kamieniu przy ul. gen. W. Andersa 162a.

Członkowie Klubu Seniora uczestniczyli w działaniach dotyczących Organizowania Społeczności Lokalnej i integracji z mieszkańcami Wałbrzycha, a także spotkaniach międzypokoleniowych poprzez uczestnictwo w:

- Koncercie poezji „Poezja sercem śpiewana i sercem pisana”,
- Wystawie fotografii „Portret samotności”,
- Dniu Kobiet w RWS Śródmieście,
- Marszu „Witaj Wiosno”, w którym udział wzięło ponad 100 osób,
- Obchodach „Europejskiego Dnia Solidarności Międzypokoleniowej”,
- Akcji „Czysty i zielony Wałbrzych”,
- Pikniku radości seniora,
- X Wałbrzyskich Senioraliach,

- W obchodach „Światowego Dnia Życzliwości”.

Ponadto w okresie sprawozdawczym seniorzy uczestniczyli w wydarzeniach organizowanych przez Wspólnotę Samorządową Śródmieście, Wałbrzyski Ośrodek Kultury, Zespół Pieśni i Tańca w Wałbrzychu, Starą Kopalnię, Stowarzyszenie „Radość życia”, gminę Jedlina Zdrój, Filharmonię Sudecką, Bibliotekę „Pod Atlantami” m. in. w wystawach, występach, koncertach, spotkaniach, piknikach miejskich, wernisażach, a także w działaniach związanych z promowaniem zachowań wolnych od przemocy, takich jak Marsz Białej Wstążki, czy Taniec przeciwko przemocy.

Seniorzy w ramach działalności Klubu Seniora obchodzili także w roku 2024 spotkania okolicznościowe tj. „Walentynki”, „Tłusty czwartek”, „Dzień Kobiet”, „Jubileusz z okazji urodzin”, „Bal Andrzejkowy”, „Kolacja wigilijna”.

Pozyskano także środki finansowe w kwocie 900 zł na dofinansowanie i zorganizowanie „Wspólnego kolędowania przy wigilijnym stole” dla 20 seniorów oraz 175 zł na zorganizowanie „Światowego Dnia Życzliwości”, który odbył się na Pl. Magistrackim, podczas którego rozdano ok. 100 osobom słodki podarunek wraz z sentencjami.

Zadania realizowane przez Biuro Edukacji i Spraw Społecznych.

Mając na względzie jak najskuteczniejsze działania, Biuro Kultury i Spraw Społecznych w Wałbrzychu kładzie nacisk na wspieranie nowoczesnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, kształtujących wśród młodego społeczeństwa normy i wzorce zdrowego stylu życia bez używek oraz pokazujących jak konstruktywnie wykorzystać swój wolny czas.

W oparciu o ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1670), zgodnie z uchwałą w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2024 rok Gmina Wałbrzych zleciła realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Podejmowane w ten sposób działania, tj. wybór najlepszych ofert i współpraca z organizacjami, mającymi największe doświadczenie w tym zakresie, pozwalają osiągnąć najlepsze rezultaty.

Zgodnie z uchwałą nr XLVI/528/22 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2025 r. Biuro Kultury i Spraw Społecznych w Wałbrzychu przygotowało otwarte konkursy ofert, w wyniku których wyłoniono realizatorów zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

W celu podniesienia jakości działań profilaktycznych dofinansowano szkolenie

przygotowujące przyszłych realizatorów Programu wspomaganie rozwoju psychospołecznego dzieci nieśmiałych. W trakcie 30 godzinnych warsztatów 16 przedstawicieli placówek oświatowych uzyskało kompetencje do prowadzenia skutecznych działań profilaktycznych w szkołach. Szkolenie przeprowadziła Fundacja Pozytywnej Profilaktyki.

W 2024 r. odbyło się 10 spotkań w ramach realizacji programu rekomendowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom „Szkoła dla rodziców i wychowawców” cz. 1, z którego skorzystało 15 rodziców. Uczestnicy nauczyli się, w jaki sposób reagować na zachowania dzieci, jak rozpoznawać ich uczucia, jak wyznaczać granice i udzielać dzieciom wsparcia.

W ramach części 2 odbyło się 10 spotkań „Szkoła dla rodziców i wychowawców nastolatków”, zajęcia uwzględniające problemy wieku dorastania. Zajęcia zrealizowała Fundacja Dobrostan - Przyszań Zdrowia.

Program profilaktyczny razem z warsztatami tanecznymi zaplanował i przeprowadził również Uczniowski Klub Tańca Sportowego Cordex. Od lutego do grudnia 2024 r. trzy dwunastoosobowe grupy młodzieży uczestniczyły w warsztatach breakdance i hip-hop połączonych z warsztatami profilaktyki uniwersalnej UNPLUGGED dla jednej grupy i warsztatami profilaktyki selektywnej Fred Goes Net dla drugiej grupy. Energiczne style taneczne pozwoliły na szybkie ujęcie negatywnych emocji i wzmocniły efektywność działań profilaktycznych.

W okresie wakacyjnym Gmina Wałbrzych przekazała dotację na wypoczynek dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. Wyjazd na dwa turnusy nad morze do Gościna zorganizowało Polskie Towarzystwo Krajoznawcze z Zielonej Góry. W wypoczynku wzięło udział 90 dzieci, dla których oprócz bogatej oferty rekreacyjnej i sportowej przeplatanej wycieczkami, zapewniono codzienne zajęcia profilaktyczne z psychologiem.

Wypoczynek dla dzieci zorganizowała również Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Aniołów Stróżów na zadanie pod nazwą „Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z programem profilaktycznym pn. *„Być na fali życia bez uzależnienia”*”. W ramach zadania 40 dzieci w wieku 7-14 lat wyjechało na wypoczynek nad morze do Jarosławca, gdzie miały liczne zajęcia warsztatowe, sportowe, taneczne, a także wycieczki krajoznawcze. Wykwalifikowany terapeuta przeprowadził warsztaty z profilaktyki uzależnień w wymiarze 10 godzin zegarowych, w czasie których dzieci zdobywały umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, a także budowania i pogłębiania relacji interpersonalnych. Poznały sposoby rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji.

Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Aniołów Stróżów zrealizowała również cykl zajęć profilaktycznych dla 400 uczniów z wałbrzyskich szkół średnich. Przez trzy dni zorganizowano koncert, spotkania oraz prelekcje poruszające tematykę życia z pasją, rozwijania swoich talentów i zdolności by przeciwdziałać różnego rodzaju uzależnieniom.

W otwartym konkursie ofert na prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych wraz

z programem w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wyłonione zostały 4 kluby realizujące zadanie.

Na boisku przy szkole PSP 26 w dzielnicy Podzamcze zajęcia realizował Młodzieżowy Klub Sportowy Chełmiec Wodociągi Wałbrzych oraz Klub Futbolu Amerykańskiego MINERS Wałbrzych. W zajęciach, które odbywały się od poniedziałku do piątku w terminie od 1 czerwca do 30 sierpnia 2024 r. uczestniczyło dziennie ok. 25 dzieci. Szczególną grupą docelową były dzieci z ubogich domów, które nie wyjechały na wakacje. W tym czasie klub MKS Chełmiec Wodociągi zorganizował również dwa turnieje dla całych rodzin pod hasłami: „Moje jedyne uzależnienie to sport i siatkówka” oraz „Mama, tata, ja - każdy w piłkę gra”, w których udział wzięły 122 osoby. W trakcie wakacji Klub MINERS Wałbrzych prowadził dodatkowo zajęcia sportowe w soboty oraz zorganizował trzy kempy z konkursami, zawodami. Oba kluby przeprowadziły warsztaty profilaktyczne UNPLUGGED w wymiarze po 60 godzin. Podczas turniejów zapewniono wodę, napoje, owoce oraz nagrody dla uczestników.

W dzielnicy Piaskowa Góra przy PSP nr 15 zajęcia sportowe z programem profilaktycznym prowadził Klub Przyjaciół Siatkówki Chełmiec Wałbrzych. W trakcie trwania 3 miesięcznego projektu w zajęciach sportowych uczestniczyło ok. 2000 dzieci. Od początku czerwca do końca sierpnia dzieci grały w siatkówkę, koszykówkę lub piłkę nożną. Podczas trwania projektu zorganizowano dwa turnieje siatkówki. Uczestnikom wręczono nagrody rzeczowe, medale i puchary. Obok zajęć sportowych zrealizowano program profilaktyki uzależnień UNPLUGGED. W zajęciach udział wzięło ok. 100 dzieci.

W okresie od 24 czerwca do 31 sierpnia 2024 r. również Stowarzyszenie Górnik Wałbrzych 2010 zorganizowało zajęcia sportowe dla dzieci z programem uzależnienia, w których uczestniczyły dzieci z rodzicami. Przeprowadzono 245 godzin zajęć sportowych oraz 50 godzin zajęć profilaktycznych, zorganizowano 6 turniejów. W codziennych zajęciach sportowych uczestniczyło ok. 85 dzieci. W okresie realizacji programu udział wzięło łącznie 4675 uczestników.

Stowarzyszenie MONAR w ramach zadania „Zagłębie Twórczości” otrzymało dotację na realizację:

- 1) programu profilaktycznego "Laboratorium Wiedzy Pozytywnej" w szkołach dla 140 uczniów w wieku 14-16 lat, ich rodziców i nauczycieli, które mają na celu ukształtowanie postaw uczestników afirmujących abstynencję od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w wymiarze emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych),
- 2) spotkań grupy wsparcia dla rodzin, które dotknął problem uzależnienia - 66 godzin zajęć terapeutyczno-edukacyjnych skierowanych do osób i członków rodziny, które dotknął problem uzależnienia od środków psychoaktywnych, gdzie mogą otrzymać pomoc

w uzyskaniu równowagi psychicznej a także w sposób otwarty i bezpieczny porozmawiać o swoich problemach z osobami w podobnej sytuacji, dzielić się swoim doświadczeniem, zdobywać wiedzę na temat uzależnienia oraz wiedzę, w jaki sposób doprowadzić osobę uzależnioną do leczenia, w ramach zadania odbył się również jeden wyjazd weekendowy wraz z warsztatami,

- 3) działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego od poniedziałku do piątku po 6 godzin dziennie obejmującą konsultacje i porady dotyczące problemu uzależnienia, w tym kierowanie osób uzależnionych na oddziały detoksykacji czy do ośrodków terapii uzależnień, udzielanie pomocy w znalezieniu rozwiązań dotyczących konfliktów z prawem oraz pomocy terapeutycznej.

Stowarzyszenie Klub Abstynenta na Palestynie otrzymało dotację na zadanie „Wspólnie przeciw uzależnieniom - 2024” z przeznaczeniem na dyżury specjalistów w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Wałbrzychu oraz na działania na rzecz integracji rodziny dotkniętej uzależnieniem oraz integrację społeczną osób uzależnionych i ich rodzin. Osoby potrzebujące pomocy otrzymały wsparcie doradcze i terapeutyczne w punkcie działającym przy Radzie Wspólnoty Samorządowej „Sobięcín, Gaj” od poniedziałku do czwartku. Program pozwolił osobom uzależnionym i ich rodzinom wziąć udział w wycieczkach turystycznych oraz warsztatach terapeutycznych, co dało uczestnikom możliwość zintegrowania się między sobą, wymiany doświadczeniami w zakresie trzeźwego życia, a także spędzania czasu w efektywny i edukacyjny sposób. Zdobyte doświadczenia i umiejętności będą miały z pewnością pozytywny wpływ na dalsze życie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.

Na prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Wałbrzycha Gmina Wałbrzych w 2024 r. wsparła Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu, organizację pozarządową wyłonioną w drodze otwartego konkursu ofert. Placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej działała w okresie od 8 stycznia do 31 grudnia 2024 r., przez 5 dni w tygodniu 4 godziny dziennie. Oprócz zajęć opiekuńczo-wychowawczych wspomagających naukę prowadzone były także zajęcia z elementami profilaktyki uzależnień. W okresie ferii zimowych i wakacji zapewniono dzieciom wypoczynek i wycieczki. Organizowano takie imprezy okolicznościowe jak: Dzień Dziecka, Mikołajki, Tłusty Czwartek, śniadanie wielkanocne czy Wigilię.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu prowadziło również zajęcia opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym w dzielnicach Biały Kamień i Rusinowa. W okresie od 8 stycznia do 31 grudnia 2024 r. w dwóch świetlicach zagwarantowano dzieciom pomoc w nauce wyrównującą szanse edukacyjne, zajęcia propagujące profilaktykę uzależnień, zajęcia plastyczne, muzyczne i techniczne. Dzieci miały zapewnioną opiekę wraz z poczęstunkiem przez 5 dni w tygodniu po 3 godziny dziennie.

Zorganizowano im wyjścia m.in. do kina, Explora Parku, Starej Kopalni i Palmiarni oraz wypoczynek pobytowy w okresie ferii zimowych i wakacji.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w 2023 roku prowadził Placówki Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej z oddziałami:

- Placówka Wsparcia Dziennego „Śródmieście”
ul. Mickiewicza 26, 58 – 300 Wałbrzych
- Placówka Wsparcia Dziennego „Piaskowa Góra”
ul. Dunikowskiego 39, 58 – 309 Wałbrzych
- Placówka Wsparcia Dziennego „Podzamcze”
ul. Grodzka 71, 58 – 316 Wałbrzych
- Placówka Wsparcia Dziennego „Podgórze”
ul. Niepodległości 64, 58 – 303 Wałbrzych

Placówki zapewniają dzieciom różnorodne formy wsparcia, które mają na celu ich rozwój emocjonalny, społeczny i edukacyjny oraz ciągłe wsparcie rodziców. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc należy do zadań własnych gminy.

Głównym celem oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny poprzez pracę nastawioną na przezwyciężenie trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczenie specjalistycznego poradnictwa. Placówki zapewniają :

- opiekę i wychowanie,
- pomoc w nauce,
- pomoc w sytuacjach kryzysowych, szkolnych, rodzinnych, rówieśniczych, osobistych w oparciu o diagnozę indywidualną dziecka i jego rodziny,
- organizację czasu wolnego, zabawę, zajęcia sportowe,
- organizację zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień mających na celu przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym,
- kształtowanie postaw związanych ze zdrowym stylem życia,
- dożywianie w formie kanapek i owoców,
- stałą współpracę z rodzicami,
- współpracę ze szkołą oraz innymi instytucjami w celu udzielenia pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów.

W 2024 Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zorganizował szereg zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, tj.: plastyczne, techniczne, muzyczne, sportowe, czytelnicze czy integracyjne; odbyło się kilkanaście wycieczek oraz spotkań okolicznościowych. Przez cały rok, placówki zapewniały systematyczne dożywianie w postaci kanapek i owoców. Zorganizowano dla podopiecznych wypoczynek zimowy oraz letni.

W naszych placówkach funkcjonuje również program profilaktyki uniwersalnej, który jest dostosowany do potrzeb rozwojowych wychowanków oraz środowiska lokalnego i służy ujednoczeniu działań wychowawczych i profilaktycznych. Jego realizacja odbywała się w ramach codziennych zajęć prowadzonych przez wychowawców, psychologów, spotkań z przedstawicielami instytucji, mających na celu informowanie podopiecznych o szkodliwości używek i innych zachowań ryzykownych. Odnotowano duże zainteresowanie warsztatami edukacyjnymi, dzieci chętnie angażowały się w zajęcia związane z bezpiecznym internetem, zdrowym odżywianiem, radzeniem sobie ze stresem oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom. Zróżnicowane potrzeby, wykazują różny poziom świadomości na temat zdrowia, bezpieczeństwa oraz higieny emocjonalnej, co podkreśla konieczność indywidualnego podejścia w wielu przypadkach. Spotkania z przedstawicielami straży miejskiej, sanepidu oraz straży pożarnej dostarczyły praktycznej wiedzy, zwiększając poczucie bezpieczeństwa i odpowiedzialności.

W ramach powyższych zagadnień zorganizowano działania tematyczne z zakresu:

1. Promocji zdrowego stylu życia.

- Warsztaty żywieniowe i sportowe z FITKLUB24 - edukacja na temat zasad zdrowego odżywiania oraz korzyści płynących z aktywności fizycznej.
- Warsztaty z pracownikami sanepidu - podnoszenie świadomości na temat higieny osobistej oraz profilaktyki chorób zakaźnych.

2. Przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy.

- „One billion rissing” - ogólnoswiatowa kampania - taniec przeciwko przemocy
- „VI Sabacik ze Strażą Miejską” – festyn profilaktyczny
- „Marsz białej wstążki” – happening w ramach 16 dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć
- „Dzieciństwo bez przemocy” – udział w ogólnopolskiej kampanii, która jest wyrazem sprzeciwu wobec krzywdzenia dzieci w Polsce i promuje rozwiązania sprzyjające dobremu dzieciństwu

3. Bezpiecznego internetu.

- „Sieciaki” - edukacyjna akcja bezpieczeństwa w sieci we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę.
- „Asy internetu”, „Fake Know More”, „Agresja w sieci” - zajęcia profilaktyczne prowadzone na podstawie materiałów z zewnętrznych szkoleń pracowników, zwiększające świadomość

dzieci na temat zagrożeń w sieci, takich jak cyberprzemoc, oszustwa czy uzależnienie od mediów społecznościowych.

4. **Higieny emocjonalnej**, czyli dbanie o zdrowie psychiczne i emocjonalne. Podobnie jak higiena fizyczna, higiena emocjonalna skupia się na praktykach i nawykach, które pomagają utrzymać równowagę emocjonalną oraz poprawić samopoczucie psychiczne.

- Warsztaty oddechowe w sali doświadczenia
- Joga/Joga śmiechu

Zajęcia z uważności - rozwijanie umiejętności rozpoznawania emocji, zarządzania stresem oraz stosowania technik relaksacyjnych.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałbrzychu podejmuje działania określone przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Członkowie Komisji realizowali zadania tj:

- inicjowali działania w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- podejmowali czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakresie leczenia odwykowego;
- opiniowali wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 w/w ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane i podawane są napoje alkoholowe);
- kontrolowali przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych na podstawie upoważnienia wystawionego przez Prezydenta Miasta.

W 2024 r Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły 183 wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osoby nadużywające alkohole i naruszające zasady współżycia społecznego.

Działalność MKRPA w latach 2021- 2024

Działalność MKRPA	2021	2022	2023	2024
Liczba wniosków	194	161	164	183
Liczba prowadzonych postępowań - ogółem	309	256	232	221
Ilość wysłanych wezwań	553	256	240	480
Liczba osób skierowanych do DP	78	48	70	53
Liczba osób skierowanych do PZPiTU Anima	22	15	6	15
Liczba osób skierowanych do ZOZ -leczenie zamknięte	24	29	4	7
Liczba osób skierowanych na badanie lekarskie	156	145	123	121
Liczba wniosków skierowanych do Sądu	151	145	120	102
Liczba umorzonych postępowań	220	30	37	38
Liczba posiedzeń Komisji	21	24	24	24
Liczba osób z otoczenia, które się zgłosiły do MKRPA	130	92	72	45

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2024r w stosunku do roku poprzedniego wpłynęło o 11% więcej wniosków, co związane jest z dużą świadomością na temat uzależnienia prowadzonymi kampaniami informacyjnymi na temat świadomości szkodliwości alkoholu.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych mieszcząca się w siedzibie MOPS jest czynna w godzinach pracy ośrodka co ułatwiło dostępność dla osób szukających pomocy dla osób z najbliższego otoczenia. Rodziny osób nadużywających alkohol bardziej otwarcie sięgają po pomoc w celu rozwiązania problemu alkoholowego w rodzinie.

W roku sprawozdawczym znacznie wzrosła liczba wezwań na posiedzenie Komisji, gdyż osoby uzależnione nie identyfikują się z problemem uzależnienia. Osoby, które stawily się na wezwanie Komisji motywowane były do zgłoszenia się do Działu Profilaktyki w celu uczestnictwa w grupie motywacyjnej dla osób z problemem alkoholowym, do podjęcia leczenia odwykowego.

W 2024r siedem osób zadeklarowało chęć podjęcia leczenia odwykowego w placówce Lecznictwa Odwykowego zamkniętego, z których leczenie podjęły 4 osoby.

Członkowie Komisji w stosunku do osób które wypierały problem alkoholowy podjęli decyzję o skierowaniu w/w osób na badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu przez biegłych specjalistów sądowych tj. psychologa i psychiatrę. W przypadku potwierdzenia przez biegłych specjalistów choroby alkoholowej u uczestników postępowania Komisja składała wnioski do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu o zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego i placówkach stacjonarnych leczenia odwykowego.

2024 r. najczęściej wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkohol składali:

- pracownicy socjalni – 21,
- policja - 86,
- rodzina i osoby najbliższe – 45.

MKRPA wspierała działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w ramach procedury „Niebieskie Karty” w przypadkach nadużywania alkoholu w rodzinach dotkniętych przemocą domową. W celu możliwości udzielania szybkiej i skutecznej pomocy rodzinom, współpracowano również z kuratorami sądowymi, asystentami rodziny, Policją oraz placówkami leczniczymi.

Uczestnicy postępowania motywowania byli także do wsparcia oferowanego przez kluby abstynenckie umiejscowione na terenie miasta Wałbrzych tj:

- Klub AA „Język Serca” - przy ul. A. Krajowej 37,
- Klub AA „Na Palestynie” – przy ul. Św. Józefa 1,

Nawiązano współpracę z przedstawicielami klubu abstynenckiego AA „Język Serca” z dzielnicy Stary Zdrój. W ramach współpracy klub AA zachęcał uczestników grupy motywacyjnej utworzonej przy Dziale Profilaktyki do udziału w spotkaniach AA.

Spośród 183 wniosków, które wpłynęły w 2024 r. do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu zdiagnozowania uzależnienia:

- 53 wnioski dotyczyły nadużywania alkoholu przez kobiety,
- 130 wniosków dotyczyło nadużywania alkoholu przez mężczyzn.

W ramach pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 2024 r. Komisja pozytywnie zaopiniowała: 90 wniosków w przedmiocie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. MKRPA nie zaopiniowała 2 wniosków(powodem były braki formalne).

Wnioski składane przez wałbrzyskich przedsiębiorców, dotyczyły:

- zaopiniowania sprzedaży alkoholu w punktach sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży,
- zaopiniowania sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Dwa wnioski nie spełniały wymogów formalnych.

Ponadto Komisja przeprowadziła 53 kontrole w punktach sprzedaży napoi alkoholowych.

Zakresem przedmiotowym kontroli było:

- posiadanie odpowiedniego zezwolenia na sprzedaż alkoholu,
- zaopatrywanie się w napoje alkoholowe u producentów i przedsiębiorców posiadających odpowiednie zezwolenia na sprzedaż hurtową napoi alkoholowych,
- posiadanie oznaczeń ustawowo wymaganych,
- niesprzedawania alkoholu osobom niepełnoletnim, nietrzeźwym na kredyt lub pod zastaw;
- niespożywania alkoholu na terenie sklepu i jego obrębie.

Przeprowadzone w 50 punktach sprzedaży alkoholu kontrole wykazały w 13 punktach uchybienia w zakresie wymienionym powyżej, które zostały uzupełnione w wymaganym ustawowo terminie.

Wykaz podjętych działań przez MKRPA w latach 2021-2024

Działalność MKRPA	2021	2022	2023	2024
Liczba wniosków ogółem dot. wydania zezwolenia na sprzedaż alkoholu w Gminie Wałbrzych	108	82	91	92
Liczba wniosków dotyczących punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia w miejscu sprzedaży	29	32	36	36
Liczba wniosków dotyczących punktów sprzedaży napojów alkoholowych z przeznaczeniem do spożycia poza miejscem sprzedaży	79	50	55	54

Wykaz przeprowadzonych kontroli przez MKRPA w pkt sprzedaży w latach 2021-2024

Rok	2021	2022	2023	2024
Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	50	50	47	50
Liczba skierowanych wniosków o przeprowadzenie interwencji w pkt sprzedaży napojów alkoholowych	0	0	0	1
Liczba przeprowadzonych rozmów edukacyjno motywacyjnych	50	50	47	50

W roku 2024 członkowie Komisji odbyli dwa spotkania plenarne na których omawiane były sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz profilaktyką uzależnień na terenie

miasta Wałbrzych oraz możliwościami edukacyjnymi, dotyczącymi wyjścia z problemu uzależnienia oraz z placówkami pomocowymi działającymi na terenie Dolnego Śląska takimi jak:

- Dolnośląskie Centrum Leczenia Uzależnień w Czarnym Borze,
- Ośrodek Terapii Uzależnienia i współuzależnienia Radzimowice,
- Promaind na Lipowym Wzgórzu w Miłkowie,
- Poradnia Leczenia Uzależnień Wrocław,
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia Bolesławiec,
- Ośrodek Psychiatrycznej i Odwykowej Opieki Zdrowotnej w Legnicy.

W roku 2024 członkowie Komisji odbyli szkolenie z zakresu regulacji prawnych profilaktyki alkoholowej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz Standardów Ochrony Małoletnich.

Realizacja celów, zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2024 opierała się na profilaktyce:

- ✓ udzielanie nieodpłatnego wsparcia psychologicznego i pedagogicznego osobom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzinnymi, bezrobocia, długotrwałej choroby i innych, występujących na terenie Gminy Wałbrzych;
- ✓ zapobiegania spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie poprzez szeroko rozumianą edukację podczas działań profilaktyki środowiskowej;
- ✓ wszechstronnej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie systemowego wsparcia indywidualnego i grupowego;
- ✓ edukacji społecznej, kierowanej do dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów;
- ✓ próbie wypracowania wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec alkoholu, narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez edukację prowadzoną na świetlicach i podczas prowadzenia działalności profilaktyki środowiskowej;
- ✓ reagowania na wszelkie przejawy demoralizacji, podejmowania zachowań ryzykownych i przejawów przemocy, szukanie alternatywnych rozwiązań obu problemów społecznych;
- ✓ zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin poprzez udzielanie pomocy, wsparcia i motywacji do podjęcia terapii;
- ✓ umacnianie komunikacji pomiędzy MOPS a podmiotami leczenia zdrowia psychicznego w Wałbrzychu
- ✓ budowania sieci wsparcia pomiędzy: szkołami – Sądek Rodzinnym – MOPS – Szpitalem psychiatrycznym.

W/w działania będą kontynuowane również w 2025 r. w związku z realizacją zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2025.